

klerikalnega zmaja (lintverna). Našega tlačenega kmeta najprej zbudimo, potem učimo ga soditi in kadar bo znal razsojevati, potem bo že sam dobro vedel pri čem da je, ter se bo sam postavil na lastne noge. Za sedaj je ta usodepolna črna škatlja še s 7 pečati zapečatana, kadar bodo pa črne klerikalne bombe eksplodirale, potem bode počil „Štajerčev“ novi ta veliki — kanon. —

Od sv. Urbana pri Ptuj. Vsi občani urbanjske fare in bližnji občinski predstojniki, dobro premislite predno bo kdo izmed vas delal kak fihpos, da ga napravi dobro, drugače pride sam v Fihposa ali „Gospodarja“ ker naš visoki Kozodere po naših gričih in dolinah strašno kozle preobrača in je mogoče da se kot prvi pooblaščenec Fihposa zopet prekucne s svojo fihposovsko modrostjo v kakšnega našega občana. Res, na fihpose se naši gospodje prav dobro zastopijo in jih tudi kar nič ne boli, če fihposovemo očetu („Gospodarju“) poročajo neresnico. Lagati in zavijati znajo pa že tako, da se kar kadi, samo malo prehitri in neprevidni so še. Tako se je zgodilo, da so dali pred kratkem našega splošno spoštovanega občinskega predstojnika iz Ternoškega vrha gosp. Franca Čeha v mariborskega slovenskega „Sleparja“, pa vrezali so se, ker on tistega kravjega potnega lista ni pisal, pač pa Kozoderčev prijatelj sam, da so v tej lepi kompaniji na tak način zamogli zasramovati g. Čeha. Ali sedaj veste, kako vas smemo imenovati? Pfuj! in sram vas bodi! Je pač lahko v našem kraju toliko steklih psov ko ste pa toliko stekline z vašim fihposom raznesli. Urbanski.

„**Gemeine Kerle in lumpe**“ in še več takih lepih(?) psovk je spisal božji namestnik g. Robert Wazlovek, župnik pri sv. Jederti nad Laškim trgom, ponaredil podpis Jožefa Škofca nekega kovača pri sv. Jederti in poslal na odprti dopisnici nam. (Pač res: „pemska

Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetskakri.)

Kmet, vzdigni glavo ter bodi ponosen, zakaj nobeden stan nima toliko raznovrstnih prijateljev in častilcev kakor tvoj! Tebe imenujejo steber in rednika človeštva, a tvoje delo najkoristnejše in najpotrebnejše opravilo. Počastil te je Stvarnik sveta, ker je imel rajši kmeta Abelna nego njegovega brata — pastirja. Čast ti je izkazal jeden najboljših vladarjev, kar jih je nosila zemlja, nesmrtni cesar Jožef II. Slavi te vsako leto tudi „sin neba“, gospodar mnogoštevilnega kitajskega naroda. Ljubi te finančni minister, ker mu plačaš precej davkov. Hvali te vojaški poveljnik zaradi tvojih čvrstih sinov. In prilizujejo se ti klerikalci, da jim voliš poslance, ki potem prav dobro skrbijo za nje. Toliko prijatelj imaš, da nimaš niti časa misliti na lastno korist in na svoje potrebe.

Da pa bodeš vedel bolje ločiti zrnja od plev, t. j. prijatelja od sovražnika, hočem ti v kratkih besedah napisati zgodovino tvojega stanu. Iz nje

kri, ne fali.“) Nam se zdi, da bi Vi gospod (žalibog, tak božji namestnik!) radi prišli za urednika k Fihposu, ker znate tako izvrstno „šinfati.“ Seveda, mi Vam le svetujemo, da bi šli tje za mariborsko ledrarijo, kamor veliko bolj slišite kakor pa v hišo božjo. Za sedaj dovolj. Predno Vas pa bode „Štajerc“ zopet počastil, pa nam pošljite popravek in ako to kar o Vas pišemo ni res, bomo popravek sprejeli radovoljno.

Od sv. Martina pod Vurbergom. Dragi Štajerc! Ker od vseh krajev prinašaš podučne, koristne stvari, sprejmi tudi od našega kraja par vrstic. Mi Martinčani živimo ob nemško-slovenski meji složno in prebiramo razne časnike, posebno kaj radi posežemo po verlem „Štajercu.“ Že precejšno število nas je na tebe naročenih, pa nas bo v kratkem še več, kateri pa še ni naročnik, pa si ta list sposodi in ga prebira z veseljem. Nekdo mi je pravil, da se „Fihpos“ jako jezi čez „Štajerčev“ kmečki program in da se za to, kar „Štajerc“ sedaj zahteva, Fihposovci že 50 let prizadevajo doseči i. t. d. Dragi bralec, morebiti ti ni znano, za katero stranko se „oče Gospodar“ že 35 let poganja. To ti hočem povedati, da se je on poganjal ne za kmeta ampak delal in pomagal na to, da so drugi stanovi, samo kmečki ne, višji mastne državne plače dobili katerih poprej niso imeli in da so posestniki, kmetje dobili tako visoke državne štibre, da so celo na nič prišli. To so tisti zlati gradovi in dežele, ki smo jih dobili, po katerih se med in mleko cedi, v katerih pa ti gospodje gospodarjo, nam pa mesec v vodi kažejo, katerega itak na nebu vidimo in nas kmete in sploh Slovence brijejo.

Martinjčan.

Iz Majšperga pri Ptuj. Ko bi ti ljubi naš napredni kmečki list „Štajerc“ vedel, kako se nam Majšperžanom, kateri ne trobimo v klerikalni mrač-

bodeš tudi spoznal, koliko si vreden, in kakšno življenje so imeli tvoji predniki. V prvi vrsti se hočem ozirati na razmere štajerskih kmetov.

I.

Kmetovalstvo je najstarejše opravilo. Vsi količkaj omikani narodi so se pridno bavili z njim. Najimenitnejši kmetje pa so bili stari Rimljani. Ceravno so bili zelo mogočni, vendar niso zanemarjali poljedelstva, ampak bili so zanj tako navdušeni, da je bilo za največjega rimskega gospoda velika čast, ako ga je kdo pohvalil, da je dober kmet. Marsikateri rimski vojskovodja, ki je vodil hrabro vojsko zmagnosno proti sovražnikom svoje do movine, se je preživel z obdelovanjem svojega polja.

Dokler so bili Rimljani priprosti kmeti, bili so tudi zelo mogočni. Ko so se pa vsled velikega bogastva vedno bolj odtujevali svojemu prvotnemu poklicu ter ga prepuščali suznjem, postali so mehkužni ter slabi, in zato so divji narodi lahko raztrgali njihovo velikansko državo, ki je obsegala skoraj ves tačas znani svet.

V posebnih časteh je bilo poljedelstvo pri starih,

njaški rog, godi, nebi dopustil, da nas naši nesramni fihposarji tako oberajo. Zdi se nam, da ti bodemo mogli tudi mi take zasoliti, kakoršne so ti zasolili kmetje od Svetja. H komu se pa čemo zateči, ako ne le k Tebi? Toraj odpri nam vsaj malo predalce in razloži naše težnje po širnem svetu. Ko bi ti izhajal že pred petimi leti, bilo bi pri nas vse drugače, upamo pa, da se bode poslej kaj zboljšalo. Ne smemo se nikamor ganiti, da, niti v cerkev se ne upamo več. Dragi „Štajerc“ ako nam verjameš ali ne, resnica je, kar ti povemo. Nam gospod župnik Marinič, bodi Bogu potoženo, iz prižnice pridigajo že tako: Ljubi kmet, ljubi kmet, ljubi kmet. — pa butl! Pa kaj hočemo? Komur bi le na misel prišlo, da bi pričel le misliti na otresenje klerikalnega jarma in se v družbi z naprednjaki potegniti za svoj stan, ta bo takoj že na tem svetu ferdaman in ga bo hudič še živega vzal. Ni še dolgo kar so bile v sosedni fari na Črni Gori občinske volitve. Neverjetno, a vendar res je, da se je naš gospod župnik za tiste volitve tako poganjal in deloval proti naprednjakom, da se sramujemo mi o tem kaj pisati. Toliko nas je priganjal, da smo že mislili, da tam ni nobenega duhovnika in nobenega kristjana več, ampak da kraljuje tam sam — Antikrist. Šli smo a žal nam je. Nek kmet iz naše občine, iz Lešja, predrznil se je celó nekaj obotavljati in je rekel našemu župniku, kateri ga je zaklinjal, da mora tudi on (kmet) iti na Goro volit za klerikalne podrepnike, da mora iti poleg svojega hlapca ravno tisti čas k poroki. In res, ni šel volit. In ko je hlapec, namesto da bi šel na volišče, šel kot poročna priča s hlapcem in drugimi svati v farovž, zadril se je na njega naš župnik z vso sveto (?) jezo: „Ti ne veljaš za pričo, pri spovedi ne dobiš odveze, ti ne smeš iti k sveti meši ampak na Goro volit, drugače boš pogubljen.“ Vendar kmet je šel k

Slovanih. Voditelji naših prednikov — starešine, župani in boljari — bili so priprosti kmeti. Da, zgodilo se je celo, da so kmeta pripeljali z njive ter so ga posadili na vladarski prestol.

Okoli leta 700 vladala je na Češkem lepa in zelo razumna devica Ljibuša. Vso ljudstvo jo je ljubilo zavoljo njene pravičnosti in modrosti. Le suroví plemenitaš Krudoš, kateremu je ukazala, da mora deliti očetovo premoženje s svojim bratom, se je hudoval nad njo in rekel, da naj bode može sram, ker jim gospodari slaba ženska. Blago vladarico je to tako bolelo, da se je zahvalila za krono in zapovedala ljudstvu, naj si izvoli namesto nje strogega moža. Pa Čehi niso hoteli zapustiti svoje kneginje, ampak so jo prosili, da se omoži in njenega soproga so hoteli priznati za svojega vladarja. Ljibuša se je odločila za nekega ji od mladosti znanega kmeta Premisla. Takoj so šli poslanci po njega. Našli so ga na njivi, kjer je oral. Ko so mu povedali, po kaj so prišli, je izpregel vole, si otresel prah z obleke in pogostil prišlece s kruhom in sirom, ki ga je imel v torbi. Nato so ga ognili z dragocenim plaščem, posadili na konja in odpeljali v glavno mesto. Bil

sveti meši in potem domov. Sedaj je pa občno znano, da je ta kmet tri dni po tem dogodku fantaziral, se plazil okoli kozolca, ker se je bal, da pride po njega hudič! Sedaj vemo tudi mi, čeprav životarimo v skritem kotu, da se tem gospodom ne gre za vero, ampak za bero in nadvlado nad nami. Tudi pri nas so razpisane sedaj občinske volitve, a nas bo vse parkel pogrizel če bo kdo od nas naprednjakov svojo glavo povzdignil. Mi kmetje, pa se teh parkelnov prav nič ne zbojmo in pričnimo že letos misliti na sebe ter zahtevajmo to, kar nam gre, namreč: Naše pravice v naše roke. O priložnosti še veliko več. — Vsi tisti ki želimo pravico in ljubimo resnico.

Iz Makol. Neki fihposar iz naše občine, katerega dobro poznamo, piše v „Fihposu o naših volitvah o nekem Jankotu zraven tega se še pa zaletava v bisterškega g. Stigerja, kateri se od naših volitev nič vedel ni. Sicer skoraj vredno ni, na tako neumne dopise odgovarjati ali vendar čisto na kratko ti moram povedati ti g. dopisun, da v naši občini nimamo nobenega Jankota, ker to je hrvatsko ime, pri nas imamo v celi fari samo enega Hrvata, ki se pa tudi drugače piše. Imeli smo pred par leti enega Janka, ki je poskušal konzumna društva vštímavati pa je siromak zbolel in mogel iz Makol oditi si zdravja iskat, pa tudi ta ni bil Stigerjeve zlahte ampak naš župnik mu je stric. Kaj se pa volitve tiče, ti gospod kak ti je že ime, še pa nisi čisto na varnem, akoravno si z najslabšimi sredstvi kmeta na lim spravljal, in čeravno pri tem ostane, še imamo zmiraj štiri odbornike v občini, ki se nobene vaše suknje ne ustrašijo. Ker se nam bližajo velikonočni prazniki smo vendar radovedni ali bodemo letos imeli božji grob ali ne ker 3 leta ga že nismo imeli. Ni res g. župnik? To je Slava, slava! Mislimo, da bi bilo veliko bolje za Vas, se za cerkvene reči brigat, one druge stvari pa v miru pustiti, tedaj

je dober vladar in je izdal več imenitnih postav. Njegovi potomci so vladali na Češkem in Moravskem blizu 600 let.

Skoraj ob tistem času, ko izvolili Čehi Premisla za svojega kneza, izbrali so si mogočni Poljaki priprostega kmetskega kolarja Piasta svojim vladarjem. Tudi o njem pravijo pravljice in stare knjige, da je bil skrben, moder in pravičen vladar. Njegovi nasledniki so vodili veliko poljsko kraljestvo do leta 1382.

Kmetje, kdor izmed vas ima oči, naj gleda in kdor ima ušesa naj poslušaj: V starih časih so klicali kmete s polja, da so zapovedovali vojskam, in mogočni narodi so peljali poljedelca z njive na prestol (tron), zdaj se pa nahajajo dobičkžaljni doktorji in vladohlepni duhovniki, ki se predrznejo trditi, da kmet za poslanca ali načelnika okrajnega zastopa ni dosti pameten, in da ga zato morajo oni voditi. — Da, da, naš kmet še res ni zrel za politiko, saj deluje većinoma za svoje sovražnike, na sebe pa preveč pozablja!

Dalje prihodnjic.)